

Kalisz, dnia 27 kwietnia 2026 r.

WA.4012.135.2.2026

Wójt Gminy

Ostrów Wielkopolski

W załączeniu przekazuję uchwałę Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w sprawie opinii o przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Ostrów Wielkopolski za 2025 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami.

Z up. Prezesa Izby

(-) *Barbara Dymkowska*
Koordynator Zespołu
Członek Kolegium

Do wiadomości:
Przewodniczący
Rady Gminy Ostrów Wielkopolski

Uchwała Nr SO.1.4012.223.2026
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 27 kwietnia 2026 r.
w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu
Gminy Ostrów Wielkopolski za 2025 rok
wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 roku, ze zm. w składzie:

Przewodnicząca: Barbara Dymkowska

Członkowie: Małgorzata Łuczak

Dorota Wierzbicka

działając na podstawie przepisów art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.), wyraża o przedłożonym przez Wójta Gminy Ostrów Wielkopolski sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2025 rok wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami

opinię pozytywną z uwagą w pkt II.1.

Uzasadnienie

Przedmiotem badania stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Ostrów Wielkopolski w roku 2025 oraz informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Ostrów Wielkopolski przedłożone tut. Izbie w dniu 31 marca 2026 roku.

Skład Orzekający zapoznał się także z uchwałą budżetową na 2025 rok i uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej wraz z ich zmianami oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Rb.

I.1. Przedłożone sprawozdanie zostało opracowane w formie opisowo-graficzno-tabelarycznej.

W sprawozdaniu Wójt Gminy zawarł informację o zrealizowanych dochodach i wydatkach oraz przychodach i rozchodach budżetu. Wskazano źródła zrealizowanych dochodów oraz przedstawiono rzeczowe wykonanie wydatków. Sprawozdanie zawiera również informacje o realizacji dochodów i wydatków majątkowych, w tym poszczególnych zadań inwestycyjnych. W niewielu przypadkach sprawozdaniu wskazano na przyczyny odchyleń w realizacji planowanych kwot dochodów oraz wydatków budżetu.

Wójt poinformował także o zobowiązaniach powstałych na koniec 2025 roku, o zaległościach oraz o podjętych działaniach windykacyjnych, skutkach udzielonych ulg i umorzeń, obniżenia stawek podatkowych, wykonaniu dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań zleconych.

W odrębnych załącznikach zostały przedstawione także zrealizowane dochody z tyt. opłat i kar określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska i wydatki nimi finansowane, wydatki realizowane w ramach Funduszu Sołeckiego, dochody i wydatki realizowane ze

środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, z Programu Polski Ład oraz Funduszu Pomocy Ukrainie.

2. Sprawozdanie obejmuje informację o zmianach w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, dokonanych w trakcie roku budżetowego, co wyczerpuje wymogi określone w art. 269 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

3. W sprawozdaniu zawarto informacje o stopniu realizacji programów wieloletnich, wypełniając tym samym dyspozycje przepisu art. 269 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

4. W sprawozdaniu omówiono także wykonanie dochodów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu odbioru i zagospodarowania odpadów za rok 2025 z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wraz z objaśnieniami.

II.1. Z przedłożonego tut. Izbie sprawozdania o wykonaniu budżetu wynika, iż budżet roku 2025 zamknął się deficytem w wysokości 304.326,67 zł, na planowany w kwocie 6.621.031,21 zł, bowiem:

- - dochody zrealizowano w wysokości 151.648.465,29 zł, co stanowi 98,63% wielkości planowanej, z tego:
 - dochody bieżące wykonano w wysokości 139.080.854,84 zł,
 - dochody majątkowe wykonano w wysokości 12.567.610,45 zł;
- wydatki zrealizowano w kwocie 151.952.791,96 zł, co stanowi 94,75% wielkości planowanej, z tego:
 - wydatki bieżące wykonano w kwocie 133.298.931,80 zł,
 - wydatki majątkowe wykonano w kwocie 18.653.860,16 zł;
- przychody zrealizowano w wysokości 14.271.592,79 zł, co stanowi 116,54% planu, z tego z tytułu:
 - zaciągniętych kredytów na rynku krajowym w wysokości 11.605.425,00 zł,
 - spłaty udzielonych pożyczek w wysokości 20 000,00 zł,
 - wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 2.025.136,58 zł oraz
 - niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 621.031,21 zł.

Skład Orzekający wydał opinię pozytywną o możliwości spłaty kredytu.

- rozchody, które stanowiły spłaty kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych zrealizowano w 100,18 % planu tj. w **kwocie 5.635.425,00 zł na plan w kwocie 5.625 425,00 zł, zatem przekroczono plan rozchodów o 10.000,00 zł.**

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2025.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych ujęte w budżecie państwa, budżetach jednostek samorządu terytorialnego i planach finansowych jednostek budżetowych wydatki oraz łączne rozchody - stanowią nieprzekraczalny limit, ustalony uchwałą budżetową. Dyrektywalny charakter wydatków i rozchodów oznacza, że Jednostka nie może dokonywać wydatków i rozchodów przekraczających wysokość zatwierdzoną uchwałą budżetową. Zgodnie zaś z art. 247 ust. 2 ustawy o finansach publicznych to Zarząd jednostki samorządu terytorialnego sprawuje ogólny nadzór nad realizacją, określonych uchwałą budżetową, dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Zaplanowanie zbyt małych wydatków na pokrycie zobowiązań nie upoważnia kierownika jednostki do działań niezgodnych z zasadami wykonywania budżetu.

Powyższe stanowi podstawę do sformułowania uwagi.

2. Na koniec roku 2025 wykonane wydatki bieżące były niższe od wykonanych dochodów bieżących, tym samym spełnione zostały wymogi art. 242 ust 2 ustawy o finansach publicznych.

3. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2025 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tutaj. Izbie.

4. Ze sprawozdania Rb Z - „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń” sporządzonego wg stanu na koniec 2025 roku wynika, iż zadłużenie Gminy na koniec 2025 roku wynosiło 66.574.000,00 zł, co stanowi 43,90% wykonanych dochodów.

5. Ze sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych (korekta nr 2 z dnia 22.04.2026r.) wynika, iż na koniec 2025 roku należności wynosiły 4.269.299,90 zł, w tym zaległości stanowiły kwotę 3.440.176,26 zł (w tym w rozdziale 85502 - 2.610.025,17 zł). Na wielkość zaległości, w tym na podejmowane działania mające na celu ich wyegzekwowanie Wójt wskazał w swoim sprawozdaniu. W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego w roku 2025 nastąpił wzrost zaległości o kwotę 139.784,58 zł. Skład Orzekający wskazuje na konieczność monitorowania i prowadzenia efektywnych działań, celem poprawy ściągłości zaległości w celu nie dopuszczenia do ich przedawnienia.

6. Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za 2025 rok (korekta nr 2 z dnia 30.03.2026 r.) wielkość zobowiązań niewymagalnych stanowi kwotę 4.761.480,75 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

7. Analiza ww. sprawozdania Rb 28S wykazała także, że poniesiono wydatki:

- w dziale 600, rozdziale 60016, § 4590 – Kary i odszkodowania na rzecz osób fizycznych, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości w kwocie 250.000,00 zł,
- w dziale 700, rozdziale 70005, § 4580 – Pozostałe odsetki, w kwocie 130,86 zł,- w dziale 700, rozdziale 70005, § 4590 – Kary i odszkodowania na rzecz osób fizycznych, w kwocie 609.004,20 zł,
- w dziale 700, rozdziale 70005, § 4600 – Kary i odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych, w kwocie 260.569,05 zł,
- w dziale 700, rozdziale 70095, § 4590 – Kary i odszkodowania na rzecz osób fizycznych, w kwocie 10.200,00 zł,

- w dziale 750, rozdziale 75023, § 4560 – Odsetki od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości w kwocie 1,34 zł,
- w dziale 750, rozdziale 75023, § 4580 – Pozostałe odsetki w kwocie 1. 204,25 zł,
- w dziale 801, rozdziale 80101, § 4580 – Pozostałe odsetki w kwocie 15,42 zł,
- w dziale 801, rozdziale 80104, § 4580 – Pozostałe odsetki w kwocie 20,63 zł.

Wójt Gminy w przedmiotowym sprawozdaniu odniósł się do powyższych wydatków.

8. Na podstawie sprawozdania Rb-28S ustalono ponadto, iż nie występują przypadki przekroczenia planowanych wydatków budżetowych. W niektórych przypadkach suma wykonanych wydatków i zobowiązań (z pominięciem grup wynagrodzeń i składek od nich naliczanych) przekracza kwoty planowane w budżecie, tj.:

- dział 852 rozdział 85219 grupa 1300 o kwotę 389,44 zł,
- dział 855 rozdział 85502 grupa 1100 o kwotę 2.817,24 zł,
- dział 900 rozdział 90002 grupa 1100 o kwotę 687.765,21 zł.

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach, jakie Wójt otrzymał od Rady Gminy.

9. Dochody uzyskane w rozdziale 90002 związane z finansowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi zostały wykonane w wysokości 7.919.989,18 zł (w tym § 0490 w kwocie 7.877.470,05 zł), natomiast na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi poniesiono wydatki w wysokości 8.948.453,88 zł (rozdział 90002), w tym wydatki § 4300 wyniosły 8.684.862,40 zł. Zatem system gospodarowania odpadami komunalnymi za 2025 rok zamknął się niedoborem w kwocie 1.028.464,70 zł.

Na koniec 2025 roku zaległości z tytułu niewpłaconych w terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 395.533,08 zł, a zobowiązania niewymagalne (wynagrodzenia i pochodne oraz zakup usług pozostałych) związane z gospodarką odpadami stanowiły kwotę 709.707,22 zł.

Skład Orzekający wskazuje, iż w myśl przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r., poz. 733) system ten powinien się samofinansować. Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi winny więc być skalkulowane w takiej wysokości by pokrywały koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, jednakże na podstawie art. 6r ust. 2da ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rada gminy może postanowić, w drodze uchwały, o pokryciu części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W sprawozdaniu poinformowano, że Rada Gminy Ostrów Wielkopolski w dniu 27 października 2025 r. podjęła uchwałę nr XXVI/198/2025 sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

10. Wydatki na zadania związane z realizacją Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii zrealizowano w łącznej kwocie 560.051,88 zł. Plan wydatków na rok 2025 został również zwiększony o kwotę niewykonanych wydatków w 2024 roku w wysokości 121.209,25 zł. Dochody z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zrealizowano

w wysokości 454.175,86 zł oraz z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kwocie 121.209,25 zł.

Skład Orzekający podkreśla, że zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151, z późn. zm.) „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2 - i nie mogą być przeznaczone na inne cele.”

Z kolei w myśl art. 9³ ust. 4 ww. ustawy środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust. 11 i 21 ustawy), gmina zobowiązana jest przeznaczyć „na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

Zatem środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (§ 0270 i § 0480), które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich w kwocie 140.737,98 zł, należy zaplanować w przychodach budżetu bieżącego roku (w § 905) i przeznaczyć na cele określone w cytowanych wyżej przepisach.

11. Wpłaty na rzecz izb rolniczych wykonano na poziomie 2,00 % uzyskanych wpływów z podatku rolnego, zatem zgodnie z przepisem art. 35 ust. 2 ustawy o izbach rolniczych.

III. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2025 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust.1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

IV. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2025 roku zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z tego tytułu w roku 2025.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego
(-) Barbara Dymkowska

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.